

**EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona.
Adscrit a la UAB**

CAT / CAST / ENG

ASSIGNATURES

Serigrafia

L'assignatura de Serigrafia és una assignatura optativa de quart curs, que enmarcada en uns estudis de disseny es justifica pel fet de capacitar als estudiants per a reconèixer els treballs serigràfics i els processos que els originen.

Partint de la premissa de que cada eina, procediment i sistema produeix un registre d'imatge característic, es tractaria d'aprofitar al màxim les especificitats de l'empremta serigràfica en el desenvolupament de projectes personals.

Serigrafia forma part del conjunt de matèries de Mitjans d'expressió i configura, entre d'altres, la menció de Creació visual; en conseqüència també ha de servir per exercitar la creativitat dels estudiants, així com l'expansió i diversificació dels seus registres

Codi

200698

Crèdits

5 ECTS

Curs

4

Semestre

2

Matèria

Mitjans d'expressió

Professorat

[Enric Mas i Barceló](#)

Mestre de taller

Esther Aguila

Llengües

Castellà Català

Prerequisits

No i ha requisits per a cursar l'assignatura però es realitzaran diferents itineraris en funció de que s'hagin o no cursat les assignatures de: Taller de Creació visual: serigrafia, linogravat i fotolit (Projectes 1-2n curs) i/o Taller de Creació gràfica (3r curs)

Continguts de l'assignatura

MODUL INICIAL (COMÚ)

- ✕ **Tema 1** - Aproximació històrica a la tècnica serigràfica. Ubicació i especificitats respecte d'altres sistemes de reproducció de la imatge.
- ✕ **Tema 2** - Trepes i estarcits. Els fonaments de la Serigrafia. Fabricació manual d'una pantalla.
- ✕ **Tema 3** - El marc. La malla. La pantalla i el clixé. Tipus i característiques.
- ✕ **Tema 4** - El rascle i altres eines.
- ✕ **Tema 5** - Els mecanismes d'estampació i la seva progressiva mecanització.
- ✕ **Tema 6** - Les tintes. Els suports i els productes auxiliars.
- ✕ **Tema 7** - Les emulsions fotosensibles i la seva insolació.
- ✕ **Tema 8** - El revelat i l'estampació. Estampació manual a una i varies tintes. Control de la velocitat, la pressió, la inclinació del rascle, el registre,...
- ✕ **Tema 9** - Neteja i recuperat de la pantalla.
- ✕ **Tema 10** - El taller, organització i conservació.
- ✕ **Tema 11** - Aplicacions industrials i artístiques.
- ✕ **Tema 12** - Glossari

ITINERARI D'INICIACIO

- ✕ Particularitats dels treballs de línia, trama i massa
- ✕ Particularitats dels treballs a diverses tintes: superposicions, registres i tricomies
- ✕ Introducció de textos i tipografies
- ✕ Introducció al suport textil
- ✕ Projectes personals i aplicacions al TFG

ITINERARI DESENVOLUPAMENT

- ✕ L'especulació amb una o varies matrius, El símbol i la signatura
- ✕ La imatge multiplicada. El mòdul i l'estampació. Extensió i significat de la imatge seriada
- ✕ Tricomia i quatricomia serigràfica
- ✕ Edició professional
- ✕ Aplicacions al TFG

ITINERARI MIXTE

En funció de l'avaluació inicial també existeix la possibilitat de pactar amb l'estudiant un itinerari mixte entre els dos anteriors

Metodologia docent i activitats formatives

El primer treball de curs ha de servir com a avaluació inicial i per determinar l'itinerari que cada un dels estudiants ha de seguir. Aquest itinerari es personalitzara en cada cas en

funció de l'observació de les competències i les mancances demostrades i dels pactes que se'n derivin.

Es determinarà una previsió de tasques i resultats per a cadascuna de les sessions i tenint en consideració les hores presencials i les de treball autònom.

De tal manera l'assignatura queda estructurada, per aquells estudiants que s'inicien en la tècnica com un curs intensiu d'introducció; i per aquells que ja la coneixen, com un curs d'especialització i aprofundiment.

L'estudiant tindrà autonomia per a decidir la quantitat de treball que vol portar a terme així com la complexitat del mateix i assumirà en conseqüència la qualificació a la qual vol aspirar. Així mateix i mitjançant un contracte-programa l'estudiant podrà decidir les dates dels lliuraments.

També hi ha previstes algunes sortides a visitar, Tallers professionals o Cabinets d'estampes i col·leccions de cartells que implicaran la realització de treballs.

ACTIVITATS DIRIGIDES

- ✕ classes magistrals i comentaris d'obres rellevants

Hores: 15h

Resultats d'aprenentatge: CE4.1, CE22.1, CT15, CT19

- ✕ Visites

Hores: 4h

Resultats d'aprenentatge: CT15, CT19

ACTIVITATS SUPERVISADES

- ✕ Aplicació de procediments i realització de projectes

Hores: 40h

Resultats d'aprenentatge: CE3.2, CE4.3, CE22.1, CT10

- ✕ Discussió i correcció de les propostes i la seva aplicació

Hores: 5h

Resultats d'aprenentatge: CE3.2, CE4.1, CE22.1, CT10, CT19

ACTIVITATS AUTÒNOMES

- ✕ Plantejament de les propostes, recerca i contextualització de les mateixes

Hores: 10h

Resultats d'aprenentatge: CE3.2, CE4.1, CE22.1, CT10, CT19

- ✕ Realització de treballs

Hores: 40h

Resultats d'aprenentatge: CE3.2, CE4.3, CE22.1, CT10

- ✕ Visites i lectures

Hores: 10h

Resultats d'aprenentatge: CT15, CT19

Avaluació

Es realitzarà un sondeig inicial per tal de conèixer el nivell de competències dels estudiants en cada un dels aspectes relacionats amb la matèria.

El lliurament de tots els treballs pràctics serà condició sine qua non per a ser qualificat. Es valorarà la puntualitat en el lliurament dels mateixos així com la seva correcta presentació.

L'assistència i participació és obligatòria (el caràcter pràctic de l'assignatura ho comporta). Un 10% de la qualificació dependrà de l'actitud de l'alumne durant el curs : motivació, disponibilitat, neteja, assistència, puntualitat, participació, cooperació amb el grup, inquietud,...

El 90% restant de la qualificació correspondrà a la realització i lliurament dels treballs pràctics, dins dels quals s'inclou l'examen que consisteix en la proposta de carpeta pel curs següent.

Es tindrà en compte no solament els aspectes tècnics i la correcta realització del procés, sinó també d'altres qüestions estètiques i de composició, qualitat i interès de les imatges.

ACTIVITATS D'AVUACIÓ:

- ✗ Avaluació inicial. Proposta i estampació de la carpeta d'EINA
Hores: 3h
Resultats d'aprenentatge: CE3.2, CE4.1, CE4.3, CE22.1, CT10, CT15, CT19
- ✗ Supervisió i correcció dels treballs al llarg de la seva realització
Hores: -
Resultats d'aprenentatge: CE3.2, CE4.1, CE4.3, CE22.1, CT10, CT15, CT19
- ✗ Lliurament final de la carpeta de treballs)
Hores: -
Resultats d'aprenentatge: CE3.2, CE4.1, CE4.3, CE22.1, CT10, CT15, CT19

Bibliografia i enllaços web

- ✗ Biegeleisen, J. I. *The Complete book of Silk screen printing production*. Ed. New York . Dover. 1963
- ✗ Cazan,M. *Técnicas de la Serigrafia*. Ed. R . Torres. Barcelona. 1983.
Manual de referència que ha estat lògicament superat a nivell tècnic (l'original en francès és del 63) però que no obstant això és suficientment exhaustiu.
- ✗ Grabowski, B y Flick, B.. *El grabado y la impresión. Guia completa de materiales y procesos*. Ed. Blume . Barcelona 2009 Manual complet, actualitzat i ben editat de tècniques gràfiques en general. Lamentablement, i a pesar de ser relativament recent, es troba esgotat i no s'ha reeditat.
- ✗ Hainke, W. *Serigrafia. Práctica. Historia*.

Ed. La Isla. Buenos Aires. 1990.

Algo anticuado pero bastante completo. Junto con el de Mara y lo de Cazan ayudaría a adquirir una visión bastante amplia de la materia. Tiene un muy buen apéndice bibliográfico hasta 1979 (año de la primera edición). Para quien le interese tiene un pequeño apartado sobre aplicaciones escolares en varios niveles.

✕ Mara, T. ***Manual de la Serigrafia.***

Ed. Blume. Barcelona. 1981.

Es otro de los manuales de referencia. Completo. La parte mecánica ha sido ya superada pero es un buen libro. La primera edición también se del 79. Interesante el capítulo sobre estarcido manual.

✕ Martínez Vela, M. ***La serigrafia. De la pantalla de seda a la estampa.*** Ed. Point de lunettes & EnTorno Gráfico ediciones. Sevilla. 2013. Curiós llibre, d'enfoc original, de fàcil lectura i profusa bibliografia.

✕ Tobella, J. ***Técnica y práctica del proceso serigráfico.***

AEDES (Asociación Española de Empresarios de Serigrafía e Impresión Digital). Madrid. 2002.

Un dels més recentment editats en espanyol sobre la tècnica de la serigrafia. És bastant complet. Està actualitzat i generosament il·lustrat. Clar i ben organitzat ja que, de fet està plantejat com a material de suport per a un curs bàsic sobre el procés serigràfic.

✕ Puig, J. ***La Serigrafia: procés d'estampació.***

Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament.
Direcció General d'Ordenació i Innovació.
Raima. 1990.

✕ Dawson, J. ***Guia completa de Grabado e impresión. Técnicas y materiales.***

Ed. Blume. Madrid 1982

Tracta no només de serigrafia sinó també de la resta de tècniques gràfiques. És un bon manual encara que siguin millors els específics de cada tècnica.

A pesar que l'edició en espanyol és de 1982, l'original en anglès és alguna cosa anterior i se sent. Molts dels materials als quals es refereix són difícils de trobar ara a Espanya.

Programació de l'assignatura

A partir de l'avaluació inicial es determinarà amb cadascun dels estudiants un contracte-programa que haurà d'especificar el nombre i tipologia de treballs que compondran el seu lliurament final, així com els terminis intermedis, que tenen un caire més orientatiu, però que en tot cas han de servir per que els estudiants siguin conscients en tot moment de l'estat en que es troben a nivell de qualificacions. Per tant aquesta programació pot ser molt variada ja que els mateixos resultats d'aprenentatge s'assoliran forçosament a diferents nivells i a partir de propostes fortament personalitzades.

Independentment del nivell s'entén que cada setmana l'estudiant ha de poder enllestir setmanalment un treball complet a una o dues tintes.

Al llarg de les sessions, que tenen una durada de tres hores i mitja, s'alternaran els continguts teòrics, les demostracions i les pràctiques i discussions sobre els projectes.

ACTIVITATS D'APRENTATGE

× Setmana: 1 - 6

Activitat: Introducció, demostració, glossari i exercicis inicials (3 a 1 tinta o un a 3 tintes + 1 a 2 tintes) **Lloc:** Taller Barra de Ferro

Material: Paper i fotolits

Resultats d'aprenentatge: CE3.2, CE4.1, CE4.3, CE22.1, CT10, CT15, CT19

× Setmana: 7 - 16

Activitat: Realització de treballs a una o varies tintes realitzant un total d'entre 10 a 20 tintes.

Lloc: Taller Barra de Ferro

Material: Suport i fotolits

Resultats d'aprenentatge: CE3.2, CE4.1, CE4.3, CE22.1, CT10, CT15, CT19

LLIURAMENTS

Els terminis parcials de lliurament de cada estudiant figuraran en el seu document personal de contracte/programa

× Setmana: 16

Activitat: Lliurament de la carpeta de treballs de curs

Lloc: Taller Barra de Ferro

Material: Carpeta de treballs corresponents a cada estudiant

Resultats d'aprenentatge: CE3.2, CE4.1, CE4.3, CE22.1, CT10, CT15, CT19

× Setmana: 17 i 18

Activitat: Lliurament de treballs pendents o repetits

Lloc: Taller Barra de Ferro

Material: Carpeta de treballs corresponents a cada estudiant

Resultats d'aprenentatge: CE3.2, CE4.1, CE4.3, CE22.1, CT10, CT15, CT19

Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència

- × **CE3** Sintetitzar aquells coneixements i habilitats d'expressió plàstica, de tècniques de representació i de materials i tecnologies productives que permetin plantejar i desenvolupar projectes de disseny.

Resultats d'aprenentatge

- × **CE3.2** Aplicar les qualitats plàstiques i expressives en la formalització dels projectes de disseny.

Competència

- × **CE4** Utilitzar les tècniques bàsiques d'expressió plàstica (dibuix, color i volum) per a

representar i crear formes en dues o tres dimensions.

Resultats d'aprenentatge

- ✗ **CE4.1** Descriure els condicionants tècnics i els potencials expressius de les diferents tècniques de creació gràfica (gravat, litografia, serigrafia, impressió digital, etc.).
- ✗ **CE4.3** Desenvolupar projectes artístics en diferents formats: edicions, instal·lacions, peces per a exposició, etc.

Competència

- ✗ **CE22** Dominar els llenguatges plàstics per adequar les intencions comunicatives i expressives a l'ús dels mitjans i tècniques artístiques.

Resultats d'aprenentatge

- ✗ **CE22.1** Relacionar els llenguatges plàstics amb les possibilitats comunicatives i expressives de les diferents tècniques artístiques.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

- ✗ **CT10** Motivació per la qualitat, tant en els plantejaments conceptuals i argumentals, com en la resolució formal i en els detalls de l'acabat final d'un projecte de disseny.
- ✗ **CT15** Valorar i preservar el patrimoni cultural, artístic i paisatgístic.
- ✗ **CT19** Demostrar una disposició afectiva positiva envers els valors estètics i les qualitats formals de l'entorn material i visual.

Inici

EINA

Grau de Disseny

Especialitats

Pla d'estudis

Assignatures

Accés

Mobilitat

Pràctiques

Beques

Informació acadèmica

Màsters i postgraus

Cursos d'estiu

Alumni

Empresa

Internacional

Projectes

Recerca

Biblioteca

Arxiu

Qualitat

Contacte

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia, 25
08017 Barcelona
T +34 93 203 09 23 / info@eina.cat

[Avís legal](#)

[UAB](#)

[Facebook](#)

[Cookies](#)

[Webmail](#)

[Twitter](#)

[Intranet](#)

[Instagram](#)

[Blog](#)

[Pinterest](#)

[Vimeo](#)